

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Ladislav Berger

Konferencia o konštruktívnej geometrii vo Varšave

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 12 (1967), No. 3, 163--164

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139343>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1967

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Teoreticky toto obdobie uzaviraju práce Maxwellovy. Oživení, které nastalo v 80. letech, je způsobeno jednak současným experimentálním i teoretickým rozvojem, jednak podněty, které dávají využití magnetoptiky v cukrovarnických a fotochemických aplikacích. V neposlední řadě zde působí také v té době formulovaná elektromagnetická teorie světla.

Pokud jde o matematicko-fyzikální tematiku byla přes dobrou úroveň většiny referátů — svou úrovní patřila mezi lepší část konference — přece jen rozsahem chudší proti 1. konferenci historiků vědy a techniky v roce 1960, kde bylo vyslechnuto 17 sdělení z matematiky, fyziky a astronomie. Tato skutečnost se projevila příznivě v průběhu jednání, kdy referované výsledky mohly být velmi podrobně diskutovány. Pokles referátů může být způsoben též omezením problematiky na posledních sto let. To by však v každém případě svědčilo o nedostatečném zájmu naší matematicko-fyzikální veřejnosti o historii toho období vývoje, v němž se tvořily základy pro současné fyzikálně-matematické vědy. Ovšem prospěšnost podobné podrobné diskuse nabízí sama myšlenku častějšího konání podobných historických matematicko-fyzikálních seminářů, které by přispěly nejen ke konfrontaci výsledků, ale možná též k oživení hlubšího a aktivnějšího zájmu o historii našich oborů též mezi širšími řadami našich matematiků, fyziků a astronomů.

Jaroslav Folta

KONFERENCIA O KONŠTRUKTÍVNEJ GEOMETRII VO VARŠAVE

V zmysle uznesení I. konferencie o konštruktívnej geometrii, ktorá sa konala v dňoch 13.—16. septembra 1965 v Žiline, usporiadala Politechnika Warszawska II. konferenciu o konštruktívnej geometrii v dňoch 12.—15. septembra 1966 vo Varšave. Okrem iných zahraničných hostí sa zúčastnila tejto konferencie 14členná delegácia z ČSSR.

Už konferencia v Žiline ukázala, že o konštruktívnu geometriu je veľký záujem, o čom nás presvedčila účasť viac ako 170 geometrov, z ktorých 30 bolo zo zahraničia, a to z Bulharska, Maďarska, NDR a Poľska, ako i počet prednesených referátov (7 hlavných a 46 kratších).

Žilinská konferencia bola jedinečnou a prvou veľkou príležitosťou pre všetkých účastníkov oboznámiť sa s celkovým stavom deskriptívnej geometrie. Ukázalo sa, že v konštruktívnej geometrii nastáva podstatné oživenie vedeckej práce vďaka tomu, že veľký počet mladých pracovníkov pod vedením starších rozvíja nové poznatky týchto disciplín.

Zvláštnu pozornosť venovala konferencia i rozvoju aplikácii v prírodných a technických vedách.

Na konferencii vo Varšave a okrem domácich geometrov zúčastnilo i 28 zahraničných geometrov. Z SSSR sa zúčastnil tejto konferencie nestor sovietskych geometrov prof. dr. ČETVERUCHIN, delegáciu maďarských geometrov viedol prof. dr. KÁRTEZI, z Jugoslávie sa zúčastnila doc. ŠNEJDEROVÁ, delegáciu z NDR viedol prof. dr. DALLMANN a vedúcim 14člennej delegácie z ČSSR bol prof. dr. HARANT.

Konferencia vo Varšave bola náležite pripravená. Uskutočnená bola v prednáškovej miestnosti Politechniky Warszawskiej a jej priebeh bol hladký. Väčšina prednášok a referátov bola doprevádzaná obrázkami, ktoré sa premietali optickými prístrojmi, pre konferenciu osobitne zabezpečenými.

Priebeh konferencie bol takýto:

prof. dr. Četveruchin: „Основные направления работноприкладной геометрии в СССР“; prof. dr. Harant: „Přehľad konštruktívnych metód centrálnych premietaní v E_4 a konštruktívna problematika nadkvadrík“; prof. dr. Kárteszi: „O jednom probléme minima“; prof. dr. Otto: „O własności charakterystycznej krzywych normalnych“; doc. dr. Grochowski: „Rzut skośny II rzędu prsestrzeni czterowyniarowej“; dr. Busse: „Eine spezielle Abbildung des R_3 mittels Schraubtangente“; dr. Günther: „Eine Abbildung der Punkte des 4-dimensionalen Raumes auf

Flächen 2. Ordnung“; Hertel: „Über translative Zerlegungsgleichheit“; Wolf-Dieter Klix: „Kotierte Netzprojektion“; prof. dr. Štěpánský: „Nové metody nomografických zobrazení vztahu o $n = 5$ proměnných“; doc. Josifko: „Čtyřrozměrný reliéf“; doc. Šnejderová: „Die Zentralprojektion im dreidimensionalen hyperbolischen Raum“; prof. Četveruchin: „Metodika práce v deskriptivní geometrii so študentami na vysokých školách v SSSR“; dr. Biernawski: „Dwustosunek $n + 3$ punktów w P_n “; prof. dr. Harant: „Vedecký systém vo výklade paralelných zobrazovacích metód v E_3 a v E_4 “; doc. dr. Havelka: „Konstrukce perspektiv pomocí rastrů na základě trilineární příbuznosti“; Berger Lad.: „Kótovano-klinogonálne premietanie v E_4 “; dr. Daniełowski: „Ein objektiver, zentralperspektiver Schnelldriss“; doc. Ślusarczyk: „Geometryczne wyznaczenie elementów orientacji zewnętrznej fotogramów lotniczych“; dr. Gassong: „Zur konstr. Geometrie spezieller Klassen von Hyperkugeln des R_4 “; dr. Pritsche: „Zu affingometrischen Eigenschaften der Parabel in der darstellenden Geometrie des R_4 “; dr. Kaczmarek: „Stożkowe określone punktami i stycznymi, ściśle styczne do danej stożkowej“; Dr. Korczak: „Przekształcenie płaszczyzny względem dwóch wzajemnie rzutowych układów“; dr. Matla: „Przekształcenie biegunowe przestrzeni trójwymiarowej na płaszczyznę“; dr. inż. Grzywacz: „Pokaz urządzenia kreślarskiego pat. PRL 49060“; Adasiewicz: „Rzut IV rzędu przestrzeni czterowymiarowej“; Witczyński: „Ujęcie interpretacji aksjomatyki geometrii rzutowej euklidesowej w symbolice logiki matematycznej“; doc. Rečičár: „Vektorové premietanie v n -rozmernom priestore“; Novák Jos.: „Dvojrotační plochy“; doc. dr. Šimek: „O některých konstrukcích kuželoseček odvozených z prostorových útvarů“; doc. dr. Havlíček: „O jedné geometrické interpretaci tetraedické grupy“; Záh Stan.: „Určenie charakteristiky zobrazovacích metód v lineárnom priestore“; doc. Imre Pál: „Anaglify v školskom vyučovaní“.

Konferencia znova ukázala veľký záujem geometrov o konštruktívne metódy najmä viac-rozmerných priestorov (50% prednášok z časového rozsahu prednášok) ako i z aplikácií deskriptívnej geometrie.

Pozoruhodné boli i názory prof. dr. Četveruchina, ktorý poukázal na nutnosť a užitočnosť rozvíjania teoretických i aplikačných častí deskr. geometrie v troj- a viacrozmerných priestoroch, ako i v priestoroch neeuklidovských. Pobádal mladých geometrov, aby sa intenzívne venovali tejto vývoja schopnej vedeckej disciplíne.

Z počtu príspevkov je vidieť, že čs. geometri predniesli rad podstatných nových výsledkov (celkom 11). Ich prednášky sa stretli s ohlasom a s uznaním.

Na záver konferencie sa na posedení u rektora Politechniky Warszawskiej dohodlo, že budúca konferencia sa bude pravdepodobne konať v NDR v septembri r. 1967 alebo 1968.

Ladislav Berger

OSMDESÁTINY AKADEMKA FRANTIŠKA ČECHURY

Činný člen ostravské odbočky JČMF akademik FRANTIŠEK ČECHURA, doktor vied báňských a dříve profesor Vysoké školy báňské, se v plné tělesné i duševní svěžesti dožil dne 7. května 1967 osmdesáti let. Jako důlní technik zabýval se jednak aplikovanou matematikou v geodézii a důlním měřictví, jednak geofyzikou, především geomagnetismem.

Jeho vědecké práce byly publikovány jako kompendia, která sloužila jako učebnice geodézie a důlního měřictví. Kromě toho je autorem různých pojednání uveřejňovaných v našich i zahraničních časopisech. Těmito články přispěl k řešení praktických úkolů báňského průmyslu zejména v oblasti geomagnetického průzkumu i moderního letectví.

Dále je třeba zdůraznit jeho práci organizátorskou při přeložení Vysoké školy báňské z Příbrami do Ostravy, kdy jako rektor a potom prorektor nesl hlavní odpovědnost, odstraňoval překážky, a tím položil základ k jejímu dalšímu rozvoji. Jeho žáci budou věčně vzpomínat i jeho